

→ 9. ledna 2019 → astronomie

Pavel Gabzdyl → Měsíc stále neznámý

Podrobný výzkum Měsíce pomocí automatických sond a také preciznější analýzy lunárních hornin v posledních letech ukázaly, že náš nejbližší kosmický soused je mnohem zajímavějším tělesem, než jsme si dříve mysleli! V přednášce se dozvíte o nových názorech na vznik Měsíce, formování jeho povrchu a také na ovlivňování života na Zemi.

Pavel Gabzdyl (*1974) je vystudovaný geolog, povoláním astronom a fotograf. Pracuje na Hvězdárně a planetáriu v Brně, kde se věnoval především tvorbě audiovizuálních pořadů pro tamní planetárium. Napsal řadu populárně-vědeckých článků a knih o tělesech Sluneční soustavy a je autorem hojně využívaného webu Prohlídka Měsíce. V roce 2007 po něm byla pojmenována planetka „43971 Gabzdyl“ a v roce 2013 mu byla za jeho popularizační činnost udělena Českou astronomickou společností cena Littera Astronomica. Jeho velkou vášní je fotografická tvorba. V rámci projektu Neuvěřitelné Brno se věnuje pořizování neobvyklých záběrů města Brna a jeho okolí.

→ 13. února 2019 → kosmonautika

Vladimír Remek → beseda s prvním československým kosmonautem (kino Svět, začátek 17:30 hod.)

Ve čtvrtek 2. března 1978 vzlétl do vesmíru v kabině sovětské kosmické lodě Sojuz 28 první československý kosmonaut Vladimír Remek. Byl prvním kosmonautem mezinárodního vesmírného programu Interkosmos, a prvním nesovětským a neamerickým kosmonautem. Československo se ten den stalo třetím státem světa, který měl ve vesmíru svého občana. Jak probíhal výběr a výcvik kosmonautů? A jak proběhl jeho osmidenní let na sovětskou orbitální stanici Saljut-6? A jak se mu tam líbilo? Přijďte se na to osobně zeptat našeho kosmonauta.

Vladimír Remek (*1948) je 87. pozemšťanem, který vzlétl do vesmíru. Evropská kosmická agentura ESA se k němu hlásí jako k „prvnímu evropskému kosmonautovi“. Po svém vesmírném letu působil i nadále ve vojenském letectvu, později pracoval jako ředitel Vojenského muzea letectví a kosmonautiky v Praze-Kbelích. Poté se vrátil do Ruska jako obchodní zástupce ČZ Strakonice a následně jako obchodní rada na českém velvyslanectví v Moskvě. Od roku 2004 byl českým poslancem Evropského parlamentu a v letech 2014 až 2018 Velvyslancem České republiky v Rusku. Nyní žije v Praze.

→ 6. března 2019 → astrofotografie

Zdeněk Bardon → Fotografie hvězdné oblohy

Díky projekci úchvatných astronomických snímků autora přednášky se na chvíli přeneseme na světové observatoře Evropské Jižní Observatoře (ESO) na La Silla v Chile a Observatoř ING na ostrově La Palma. Jeho snímky hvězdného nebe mnohokrát doslova obletěly svět. Byly publikovány v prestižních domácích či světových médiích včetně organizací ESO a NASA. Během přednášky zazní i slova o metodách a úskalích fotografování tajemných hlubin vesmíru. To vše populární formou i pro nezasvěcené.

Zdeněk Bardon (*1961) je amatérským astronomem více než čtyřicet pět let, jeho vášně k astronomii přinesla na svém ohonu kometa Kohoutek v roce 1973. Jeho velkou vášní je astrofotografie a stavby robotických astronomických observatoří. Na střeše svého domu si sám vyrobil malou robotickou observatoř, která se možná „zázrakem“ stala jakousi koncepční předlohou pro profesionální řízení velkých profesionálních observatoří včetně největšího českého Perkova 2m dalekohledu. Jelikož jeho malá observatoř pracuje zcela sama, tak Zdeněk pojmenoval své stránky jako „Bačkorová astronomie“. Pracuje ve firmě ProjectSoft HK a.s., která se mimo jiné specializuje na robotizace a rekonstrukce řídicích systémů pro observatoře po celém světě. Je také „otcem“ zakladatelem a současným předsedou soutěže Česká astrofotografie měsíce a to už patnáctý rok. Tento rok získal od Evropské Jižní Observatoře prestižní titul ESO Foto Ambassador. (www.bardon.cz)

→ 10. dubna 2019 → kosmonautika

Petr Tomek → Lunární konspirace

Co jsou to konspirační teorie a proč se jich tolik vyrojilo právě kolem projektu Apollo? Že znáte jen tu o přistání natočeném ve studiu? Tak ta je z nich zrovinka ta nejnudnější!

Petr Tomek (*1971) je novinář, spisovatel a popularizátor vědy se zálibou v komentování společenského dění, propagaci a popularizaci kosmonautiky, futurologie, nezávislého filmu, hédonismu a steampunku. Jako novinář působil v redakci časopisu VTM Science, později v roli šéfredaktora v redakci elektronického literárního časopisu Lemurie. Zatím mu vyšly tiskem tři knihy – Ztracený Měsíc, o tom, proč nebyli lidé čtyřicet let na Měsíci, populárně-vědecká miniatura Lásky, sex a vesmír, a kniha Ateista, sbírka esejů a zamyšlení souvisejících s tématem této přednášky. V současnosti je rovněž předsedou spolku Ateisté ČR.

→ 22. května 2019 → astrobiologie

Tomáš Petrásek → Najdeme mimozemšťany?

Mimozemšťané jsou dnes všude. Točí se o nich filmy i seriály, jsou hrdiny povídek a románů, obklopují nás dokonce i jako hračky a reklamní maskoti. Mají desítky podob – jedno však o nich stále nevíme: existují doopravdy, nebo jen v naší fantazii? Kde bychom na mimozemšťany mohli narazit? Byli by nám podobní nebo by vypadali úplně jinak?

Tomáš Petrásek (*1984), žije v Praze, pracuje jako vědecký pracovník v oboru neurobiologie, ale soustavně se věnuje také problematice astrobiologie. Společně s Igorem Duszkiem vydal dva díly série Vzdálené světy o tělesech vnější sluneční soustavy a jejich obyvatelnosti, pravidelně publikuje články na webu i v časopisech a popularizační přednášky pro veřejnost, od roku 2015 také přednáší Základy astrobiologie na PřF UK v Praze. Věnuje se i vědeckofantastické literatuře, na tomto poli poprvé uspěl s novelou Poslední hlídka.

→ 19. června 2019 → kosmonautika

Milan Halousek → Apollo 11 – první kroky pozemšťanů po Měsíci

Když v neděli 20. července 1969 přistál na měsíčním povrchu lunární modul „Eagle“ americké kosmické expedice Apollo 11 a astronauté Neil Armstrong a Edwin Aldrin otiskli své první stopy do měsíčního prachu, naplnily se sny milionů pozemšťanů o cestování vesmírem.

Program Apollo nebyly jen úspěchy, cestu ze Země na Měsíc provázela celá řada problémů a také smrt několika astronautů. Především to ale bylo veliké lidské dobrodružství! Americký prezident Nixon měl připravený smuteční projev pro případ, že by mise Apollo 11 selhala, američtí státní zaměstnanci měli v den přistání na Měsíci pracovní volno. Když potom vše dobře dopadlo, zasypali Američané v New Yorku posádku více než 20 tunami papírových konfet.

Milan Halousek (*1961) vede Centrum studentských aktivit České kosmické kanceláře a organizuje vzdělávací a popularizační programy a účast českých studentů na národních i zahraničních kurzech a projektech zaměřených na moderní vědu, techniku, kosmonautiku a astronomii. Kosmonautice a její popularizaci se věnuje od roku 1981. Je také vášnivým sběratelem autogramů kosmonautů a všeho dalšího, co s kosmonautikou a lety do vesmíru souvisí.

→ 11. září 2019 → astronomie

Martin Jelínek →

Gama záblesky, robotické dalekohledy a astronomie, ve které rozhodují vteřiny

Gama záblesky byly objeveny zcela náhodně v šedesátých letech vojenskými družicemi, které měly monitorovat dodržování zákazu atmosférických zkoušek jaderných zbraní na celém světě. Téměř nesměrové detektory družic totiž přinášely informace o neobvyklých záblescích v tvrdém oboru gama a až pečlivá triangulace ukázala, že zdrojem jsou neznámé kosmické jevy. Jelikož jsou gama záblesky jevy krátké a neopakují se, je nutné pozorovat je hned a co nejrychleji. Rychlý průběh jevu klade přísné požadavky na vlastnosti teleskopu, především pak schopnost rychlého začátku pozorování na daném místě na obloze. Robotický teleskop je schopen na dané místo na obloze najet již desítky sekund poté, co dostane informaci o probíhající záblesku, a začít pozorovat.

Martin Jelínek (*1975) studoval astronomii a astrofyziku v Praze a v Granadě, strávil 10 let na Andalusém Astrofyzikálním Ústavu (IAA-CSIC) v Granadě, kde se podílel na budování španělsko-české sítě robotických dalekohledů BOOTES. Nyní pracuje jako vědecký pracovník Astronomického ústavu AV ČR v Ondřejově. Je uznávaným odborníkem v oblasti pozorování záblesků gama a detekce jejich optických protějšků pomocí robotických dalekohledů. Martin Jelínek je laureátem čestné Kopalovy přednášky 2018 za vynikající vědecké výsledky.

→ 9. října 2019 → kosmonautika

Dušan Majer →

Pět událostí SpaceX roku 2019

Firma SpaceX je v kosmonautice jako dravá štika, která před několika lety rozvířila stojaté vody kosmonautiky. Nyní již pravidelně zásobuje ISS a na trhu s komerčními starty si nárokuje stále větší podíl. Rozhodně neusíná na vavřínech, ale pracuje na dalších zlepšeních a novinkách. V roce 2019 jsme viděli hned několik momentů, které si zaslouží mimořádnou pozornost. Na pět největších se v této přednášce podíváme podrobně.

Dušan Majer (*1987) je šéfredaktorem největšího specializovaného zpravodajského portálu zaměřeného na kosmonautiku Kosmonautix.cz a autorem pořadů o kosmonautice, které vycházejí na internetové televizi Mall.TV. Za svoji činnost obdržel několikrát cenu Akademie věd České republiky za popularizaci vědy.

→ 13. listopadu 2019 → medicína

Jana Kvíderová →

Je kosmonautům někdy špatně?

Známý aforismus praví, že „Neexistuje zdravý člověk, pouze špatně vyšetřený.“ Jak tedy definovat lékařské požadavky pro výběr kosmonautů? Jak ochránit posádku před nákazou před letem? Jak působí podmínky kosmického letu na lidský organismus? Jak dlouho může člověk žít v kosmu? Jak léčit nebo operovat v podmínkách mikrogravitace? Jak se lidé adaptují na pozemské podmínky po návratu? Jak můžeme podmínky kosmického letu simulovat na Zemi? To jsou hlavní témata, kterými se zabývá kosmická medicína.

Jana Kvíderová (*1976) vystudovala obor Fyziologie a vývojová biologie na Přírodovědecké (v době studia Biologické) fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V současné době pracuje na Centru polární ekologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Zabývá se studiem adaptačních a aklimatizačních procesů sinic a řas v extrémních podmínkách. Zájem o astronomii a kosmonautiku ji přivedl k astrobiologii a kosmické biologii.

→ 11. prosince 2019 → astronomie

Petr Brož →

Co můžeme vyčíst z povrchu Marsu o jeho minulosti?

Mars od nepaměti přitahuje naší pozornost a podněcuje představivost. Až s nástupem kosmického věku jsme se ale dozvěděli, jak jeho povrch ve skutečnosti vypadá. Odhalili jsme, že vyjma velkého množství kráterů vzniklých srážkami s jinými tělesy, se na jeho povrchu nachází doklady o sopečné činnosti, tektonických procesech, ale i působení ledovců a kapalně vody. V rámci přednášky se tak společně vydáme po stopách, které tyto geologické procesy po sobě na povrchu Marsu zanechaly.

Petr Brož (*1984) je vědecký pracovník na Oddělení geodynamiky Geofyzikálního ústavu Akademie věd ČR. Věnuje se výzkumu sopečné činnosti napříč sluneční soustavou. Specializuje se na Mars. Současně se věnuje i popularizaci geovědních oborů. Je laureátem Prémie Otto Wichterleho udělované mimořádně kvalitním a perspektivním vědeckým pracovníkům AV ČR do 35 let.

Přednášky pořádá Městská knihovna Tábor ve spolupráci s Českou kosmickou kanceláří.

Navštivte Hvězdárnu v knihovně!

Jiráskova 1775, Tábor
www.knihovnatabor.cz, knihovna@mkta.cz

Městská
knihovna
Tábor

Městská knihovna Tábor
Jiráskova ul. 1775
18:00 hodin

2019 Vesmírný Tábor

